

Lapsevanema käsiraamat

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Ettevõtlik
Kool

Tere tulemast Ettevõtlikku Kooli!

Teie kool kuulub Ettevõtliku Kooli võrgustikku, mis on laienenud igasse Eesti maakonda. Kooli partneriks maakondlikul tasandil on maakondlik arenduskeskus (MAK), kes omakorda saab tuge MAK võrgustikult (MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused). Ettevõtliku kooli põhimõtete järgi töötab üle 100 kooli Eestis ja meie võrgustik kasvab. Tihedasse koostöösse on haaratud ka lapsevanemad ja kogukonnad.

Käesolev materjal annab teile väikese ülevaate sellest, mis on ettevõtlikkus ja kuidas seda nii koolis kui ka kodus toetada. Leiate siit nii lugemist kui ka mõtteharjutusi, mida võib teha koos teistega või üksinda.

Ettevõtlik Kool annab Teile võimaluse aktiivselt koolielus kaasa lüüa. Loodame, et koostöö teie pere ja kooli vahel saab olema inspireeriv ja mõlemale osapoolele avastusi pakkuv.

Teie Ettevõtlik Kool

Mis on Ettevõtlik Kool?

Ettevõtlik Kool on kaasaegse hariduse kvaliteedimärk, mis on koondnimetus põnevale ja kaasavale õppimise metoodikale ning ühtlasi haridusprogramm, mis toob koolidesse ja lasteaedadesse rohkem iseseisvat ja ettevõtlikku hoiakut, arendab lastes otsustusvõimet ja ärgitab tegutsemishimu. Ettevõtlikus Koolis on õpetajate ülesandeks kaasata lapsi kõikidesse arenguetappidesse ja -protsessidesse nii, et initsiatiiv ja õppimislust lähtuksid õpilastest endast. Ettevõtliku Kooli metoodika alusel tegutsevates haridusasutustes on kümnekonna aasta jooksul märgatud laste kiiremat iseseisvumist, suuremat huvi uute teemade vastu, õpilaste poolset kriitilise eneseanalüüsi võimekuse suurenemist ning erakordselt tugevat usalduslikku suhet pedagoogide ning õpilaste vahel. Tunnid on loovad, täis õppimisrõõmu ning tulemuslikud ka seetõttu, et lapsed saavad sageli ise valida, mida õppida ja kuidas etteantud teemale läheneda. Ettevõtliku Kooli õpetajad hoiavad kuivast praktikast, mida ei suudeta ilmestada päriseluliste tegevuste ja haaravate praktiliste näidetega.

Milline on Ettevõtliku Kooli kasu Sinu lapsele?

Mõned inimesed unistavad suurtest saavutustest, samal ajal kui teised neid teevad.

- Sinu laps õpib nii iseseisvalt kui ka koos teistega õppima.
- Su laps omandab oskused, mis hiljem elus vajalikud.
- Laps on uudishimulik ja motiveeritud, talle meeldib õppida ja koolis käia.
- Su laps oskab ja julgeb küsida abi – ta saab hakkama. Laps teab, mida teha siis, kui ei tea, mida teha.
- Laps õpib solvu(a)mata saama ja andma tagasisidet ning mõistma selle olulisust.

ETTEVÕTLIK KOOL =

KAASAEGSE HARIDUSE KVALITEEDIMÄRK

ÕNNELIK, TEGUS, HOOLIV
ISESEISEV JA ETTEVÕTLIK NOOR!

- HARIDUSPROGRAMM;
- ISIKLIKU SUHTUMISE JA HOIAKUTE MUUTMINE;
- ÕPETAJA TEAB MIKS, KUIDAS JA KUS TA ÕPETAB;
- ETTEVÕTLIKUD JA PÕNEVAD TUNNID.

PANUSTAME KOHALIKU
KOGUKONNA HEAKS

TOOME SÄRA SILMADESSSE ÕPILASTELE JA ÕPETAJATELE

KUULAME JA JULGUSTAME TEGUTSEMA

TEEME KOOSTÖÖD LASTEVANEMATE JA TEISTE PRAKTIKUTEGA

SEOSTAME ÕPPIMIST PÄRISELUGA

TAHAN
SUUDAN
TEEN

LEIA MEID:

WWW.EVKOOL.EE

ETTEVÕTLIKKOOL

Edu
& Tegu

KOOLIDE VÕRGUSTIK ÜLE EESTI

Missioon ja visioon?

Meie kooli missioon:

Meie kooli visioon:

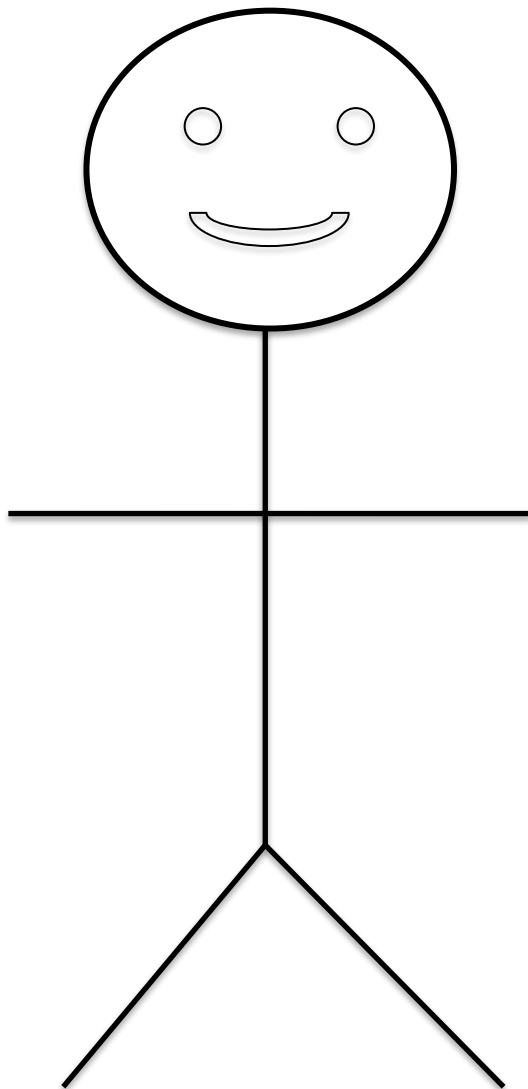
.....

.....

.....

.....

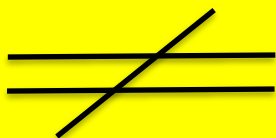
Missugune on ettevõtlik inimene? (lisa omadused)

Ettevõtlikkusega seotud müüdid

ETTEVÕTLIKKUS

ETTEVÕTLUS

**Edu&Tegu programmi raames on ettevõtlikkust defineeritud kui integreeritud kogumit teadmistest, oskustest, väärtustest ja motivatsioonist, mis on vajalik toimetulekuks määramatusega ja muutustele paindlikult reageerimiseks, (uute) ideede loomisel ning elluviimisel (isiklikus ja tööelus ning kogukonnas).*

Mis on minu lapse tugevused?

Vaadake korra tagasi mõtlemisülesandele “Ettevõtlik inimene”. Pange siia kirja oma lapse tugevused ettevõtliku inimesena ning mõtle ka selle peale, mida tahaksid rohkem oma lapses toetada

TUGEVUSED

MIDA VEEL TOETADA?

Kuidas toetada ettevõtlikkust koolis?

Ettevõtlikus Koolis arendatakse õppijas tänapäeva oskusi ja toetatakse õppijat:

- olema julge algataja ja otsima uusi lahendusi
- olema kõrge motivatsiooniga, püstitama eesmärke
- tegutsema koos teistega ja olema vastutustundlik ja hooliv
- algatatud tegevusi lõpuni viima, saavutama tulemusi
- olema võimeline ise ennast analüüsima

Ettevõtlikkuse arendamine seatakse õppetöös eesmärgiks. Tegevused planeeritakse nii, et õppijad teevad ise, juhivad ja võtavad vastutuse, õpetaja toetab ja suunab. Õppetöös on oluliseks õppeprotsess ja selle suunamisel saavad õpilased ise kaasa rääkida. Oluline on keskendumine õpitulemusele mitte järgmisele leheküljele raamatus või töövihikus. Õppimine toimub igal ajal ja igal pool, klassiruumist väljas, koos partnerite ja külalisõpetajatega. Tähtis on seoste loomine PÄRIS eluga ning teooria kõrval on olulisel kohal praktika ja elulisus – iga teema juures saab esitada küsimuse: kuidas mul seda igapäevaelus või tulevases töös võib vaja minna. Ettevõtlikus

koolis on ettevõtlikkuse toetamine põimitud kõikidesse ainetesse ja õpetajad teevad koostööd ning olulisel kohal on õppijat toetava hindamise rakendamine. Ettevõtlikkuse toetamiseks ei ole vaja eraldi ainetundi, seda saab teha kõikides tundides läbi õpetamismetoodika. Ettevõtlikus Koolis lähtutakse õppekavast ja peetakse väga oluliseks seda, kuidas õpetatakse.

KUIDAS SAAN MINA AIDATA ÕPPETÖÖD PÕNEVAMAKS MUUTA?

MINU TÖÖ?

MINU HOBID?

MINU REISID?

MINU SÕBRAD?

Ettevõtliku tunni ettevalmistamises ja läbiviimises on oluline saavutada **TULEM**.

TULEM on ettevõtliku õppe tööriist, mis aitab tundi üles ehitada ja läbi viia. Tegemist on akronüümiga, mille igal tähel on tähendus:

Tunneme rolle ja püstitame eesmäärke - ettevõtlikus õppeprotsessis on igal protsessis osalejale täita kokkulepitud ja aktsepteeritud roll. Õppe-eesmärkide püstitamiseks ja õpiväljundite saavutamiseks selgitaks välja õppija varasemad teadmised.

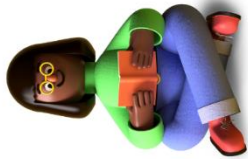
Usaldame vastutust ja teeme koostööd – õppijal on reaalne vastutus õppeprotsessis ning ta mõistab, et valikud toovad kaasa tagajärgi. Rollide täitmisel toetatakse teineteist aktiivselt ning tehakse selleks koostööd.

Lõimume eluga – kaasame õppetöösse kooliväliseid partnereid ja lapsevanemaid, et saaksime teada, mida õpituga päriselt peale hakata.

Evime kogemusi – õppijal on õpitu praktilise rakendamise kogemused, nii positiivsed kui ka negatiivsed. Teeme päris asju kogukonna heaks.

Mõõdame mõju – õppeprotsessis toimib pidev tagasisideõppeprotsessi osaliste vahel nii õppijalt õpetajale kui ka vastupidi.

**TULEM
KOMPONENDID**

T	Tunneme rolle ja püstitame eesmäärke!
U	Usaldame vastutust ja teeme koostööd!
L	Lõimume eluga!
E	Evime kogemust!
M	Mõõdame mõju!

Kuidas toetada ettevõtlikkust kodus?

Ettevõtlikkus on arendatav ja lapsevanemad saavad palju selles osas ära teha. Eelkõige saab luua keskkonna, milles tegutsemine toetab iseseisvust, hakkamasaamist, uute lahenduste loomist, julgust ja algatusvõimet.

Järgnevalt on toodud mõned näpunäited:

- Aidake oma lapsel aru saada, et kõik oskused ja võimekus on arendatavad. Valdav võiks olla suhtumine: “Ma VEEL ei oska, kuid võin õppida!”
- Andke neile kodus ülesandeid ja kohustusi ning toetage neid selles tegevuses.
- Olge positiivsed, pöörates ebaõnnestumised ja vead õppimiskogemusteks.
- Küsige nende arvamust ja kaasake neid otsuste tegemisse.
- Julgustage neid kogema uusi asju – see ei pea alati maksma raha.
- Aidake arendada nende ideid, mis on seotud nende huvide, annete ja võimetega.
- Laste pöörastele ideedele püüdke “EI” asemel vastata küsimusega “KUIDAS sa seda teeksid?”
- Soosige avastamist ja uurimist.
- Laske lapsel sattuda olukordadesse, mis vajavad otsustamist. Toetage neid, et nad saaksid teha enda jaoks parima otsuse.

- Olge eeskujuks, ei saa lapselt oodata seda, mida me ise ei suuda olla 😊

Lisaks sellele võiksite uurida, missugune on teie kasvatusstiil ja kuidas see mõjutab lapse toimetulekut nii koolis kui ka väljaspool kooli. Olete te **autoritaarne, autoriteetne, mittepühendunud** või **hoopis järeleandlik**? Kas teie hoiak toetab ettevõtlikkust? Seda kõike saate järgi vaadata lehelt www.tarkvanem.ee

KODUNE ÜLESANNE

Lapse edusammudele reageerides püüdke ära unustada sõnad, mis annavad hinnangu (*tubli, hästi jms*) Kasutage edaspidi midagi sellist:

Kuidas sa veel proovisid seda lahendada enne, kui sellise asja peale tulid

Mis sa ise sellest arvad?

Kuidas sa seda tegid?

Kas sul on hea meel selle üle?

Sa vaata vaid!

Näita mulle veel!

Kuidas sa selle mõtte peale tulid?

See nõudis üsna suurt pingutust!

Oled sa oma tulemusega rahul?

Räägi mulle sellest!

Ma näen, et sa

Millest lapsega peale kooli rääkida?

Hirmsasti tahaks küsida: “Kuidas täna koolis läks?” või “Mis hinde sa täna said?” kuid sellised küsimused annavad tavapäraselt üsna napid vastused ja vestlus jääb lühikeseks.

Proovige vahelduseks midagi muud!

- ✓ Mis sind täna naerma ajas?
- ✓ Mida uut sa täna teada said?
- ✓ Kuidas sa täna oma sõpra aitasid?
- ✓ Mis oli tänase päeva parim osa, kui vahetund välja jätta?
- ✓ Mis sõna õpetaja täna kõige rohkem kasutas?
- ✓ Mida sa täna vahetundides mängisid?
- ✓ Kellega koos sa täna tundides töötasid?
- ✓ Mida sa homselt päevalt ootad?
- ✓ Mida sa veel sel kooliaastal tahaksid ära õppida?
- ✓ Kuidas sa hindaksid tänast koolipäeva skaalal 1-10?
- ✓ Mida täna lõunasöögiks pakuti?

KLASSIKOOSOLEK

TAHAN
TEADA

TEAN

SAIN TEADA...

MUL TULI MÖTE....

Nõuandeid koostööks kooliga

Ettevõtlikus Koolis on lapsevanemad teretulnud partnerid.

Siinkohal mõned mõtted, kuidas saate koolielus kaasa lüüa.

- Osalege võimalikult paljudel üritustel ja aidake nende korraldamisel
- Tooge oma teadmised klassiruumi. Te olete põnev ja mitmekülgne inimene, kellel on, mida lastega jagada. Mõtlege oma erialale, hobidele, reisidele – kindlasti saate laste maailmapilti oma kogemusega avardada.
- Viige lapsed klassiruumist välja aidates neil õppida päris elust
- Proovige kord aastas abiõpetaja rolli vabatahtlikuna
- Tulge kooli ja lugege lastele paar lehekülge oma lemmikraamatust
- Viige läbi mõnd huviringi
- Küsige küsimusi ja tehke ettepanekuid

MIS MÕTTEID VEEL TEKKIS?

Mida õpib laps 1. klassis?

See, mida koolis õpetatakse ja mille saavutamisele keskendutakse on kirjas kooli õppekavas ja ainekavades, mis omakorda toetuvad riiklikule õppekavale. Kõik need on avalikud dokumendid ja ei tee paha, kui lapsevanem end vähemalt kooli õppekava ja ainekavadega kurssi viib.

Kas teadsite näiteks, et matemaatikas 1. klassi lõpus õpilane:

- loeb ja kirjutab, järjestab ja võrdleb arve 0 –100;
- paigutab naturaalarvude ritta sealt puuduvad arvud 100 piires;
- teab ja kasutab mõisteid võrra rohkem ja võrra vähem;
- loeb ja kirjutab järgarve;
- liidab peast 20 piires;
- omab esialgsed oskused lahutamiseks üleminekuga kümnest 20 piires;
- nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises arvus;
- liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires
- asendab proovimise teel lihtsaimasse võrdustesse seal puuduvat arvu.

(Allikas: Kiviõli 1. Keskkooli matemaatika ainekava 1. klassile)

Lisaks on veel matemaatikas õpitulemused, mis on seotud mõõtmise ja tekstülesannete ning geomeetriliste kujunditega.

Sarnaselt on õpetamise aluseks õpitulemused eesti keeles, loodusõpetuses, kunstis ja teistes ainetes, mida koolides õpetatakse. Oluline on lapsevanemana mõista, et laps ei õpi õpikust ja töövihikust järgmist lehekülge, vaid igal tegevusel tunnis on eesmärk panustada mingi õpitulemuse saavutamisele.

... LOEB IGA PÄEV
RAAMATUT

... OSKAB SELGITADA VÄHET
ETEVÕTLIKKUSE JA
ETTEVÕTLUSE VAHEL

... PIIRAB LARSE
NUTISEADNETE KASUTUST

... TÖÖTAB OMA ALASELT
ÕPITUD ERIALAL

... USUB, ET EDU ELUS
TAGUVAD HEAP HINDED

... OSKAB SELGITADA
FOTOSÜNTEESI

... ON KOOLIS SAANUD
HINDE "2"

2-1-? : : ?

... VEEPAB VABA AEGA
HOODUSES

... ON PÕNEV
HOBI

... ON KÜSINUD KÜSIMUST
"MIKS MA PEAN SEDA ÕPPIMA?"

... VÕTAB OMA LARSE JAKKS
AEGA IGA PÄEV

... EI TEE LARSE EEST
ASU ÄRA

... ON VALMIS LASTELE
OMA TÖÖST RÄÄKIMA

... TEGUTSEB HÕNES
MTÜs

... TEAB, MIS ON
KUJUNDAN HINDAMINE

NÕUD
TEAM,
ET...

... ON ROHKEM LARSI
KUI MUL

paindlik meeskonnainimene

eesmärgipärane
initsiatiivikas

algatusvõimeline

hea suhtleja

töökas iseseisev

positiivne

toimekas entusiastlik õppimisvõimelune

avatud julge

ajaplaneerija
oskab planeerida

kohanemisvõimeline

hea analüüsvõime

algatusvõimeline sihikindel järjekindel

sihikindlus

õpivõime

mitmekülgne

puustv

enesekindel

innovaatiline analüüsisvõimeline

võtab ette teeb ära
kreatiivne loov, konkreetne

õpihimuline koostöövalmis

Kui Ettevõtlik oled Sina?

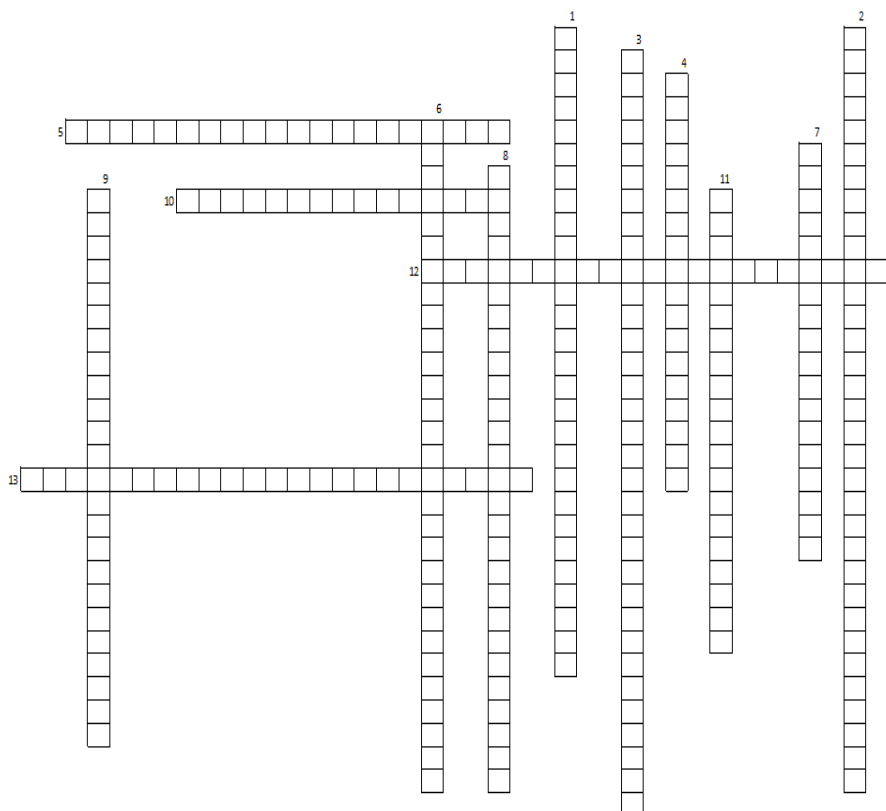
Hinda ennast skaalal 1-6, kus 1 tähendab, et väide käib väga vähe Sinu kohta ja 6 näitab, et see väide räägib just täpselt Sinust

	1	2	3	4	5	6
Olen loov ja mul on uusi ideid						
Olen enesekindel						
Mõtlen positiivselt						
Võtan teadlikke riske						
Oskan lahendada probleeme						
Õpin vigadest						
Julgen eksida						
Olen hea suhtleja – inimesed saavad minust aru						
Olen koostöövalmis						
Olen paindlik ja avatud						
Oskan kuulata teisi						
Mulle meeldib õppida						

Haridusterminoloogat hallidele ajurakkudele

Pemale: 5. LÕK 10. RÕK 12. NÕK 13. MAK

Alla: 1. PGS 2. IKT 3. HARNO 4. MÕK 6. KIK 7. KOV 8. HTM 9. PÕK 11. HEV

www.evkkool.ee

facebook.com/ettevotlikkool